

Exklusiv trygghet? - förståelser av säkerhet och motdiskurser bland icke-vita kvinnor i Kapstaden

Författare: My Lennerstad
Kandidatuppsats: SOCK01, 15 hp
Internet
Vårterminen 2010
Handledare: Margareta Nilsson-Lindström

Abstrakt

Författare: My Lennerstad

Titel: Exklusiv trygghet? - förståelser av säkerhet och motdiskurser bland icke-vita kvinnor i Kapstaden

Kandidatuppsats: SOCK01, 15 hp, Internet

Handledare: Margareta Nilsson-Lindström
Sociologiska institutionen, vårterminen 2010

Bakgrund:

Kriminalitet och säkerhet är ett ständigt diskuterat ämne i Sydafrika. Säkerhet har i Europa blivit ett genomgående politiskt tema, från lokal brottsprevention till det globala kriget mot terrorismen. Inför VM i fotboll i Sydafrika 2010 har staten satsat över en biljon rand (vilket är ungefär lika mycket i kronor) på poliser, säkerhetspersonal och övervakning av innerstaden och turistområden. Politiken kan kritiseras för att satsa på säkerhet för vissa (turister) och inte för alla sina medborgare. Säkerhet har omformulerats från att innebära social säkerhet för alla medborgare till frihet från brott för de övre klasserna.

Med detta som bakgrund har jag utforskat (alternativa) förståelser av säkerhet, rädsla och kriminalitet hos icke-vita kvinnor i olika åldrar och från olika bakgrunder i Kapstaden. Jag har tittat på hur rädsla och prat kring säkerhet förhåller sig till sociala kategorier som kön, sexualitet, ras och klass. Intervjuerna har även lyft fram motdiskurser och förändring.

Syfte:

Mitt syfte är att fördjupa förståelsen kring hur en exkluderande säkerhetspolitik kan verka och tolkas av icke-vita kvinnor i Sydafrika. Det är en explorativ studie där jag vill undersöka kopplingen mellan kvinnors egen förståelse av säkerhet och rädsla till köns- klass- och rasstrukturer samt till en global kontext av säkerhetspolitik.

Utgångspunkter:

I uppsatsen utgår jag ifrån att rädsla och förståelse av säkerhet formas socialt och diskursivt. Sociala identiteter och positioner så som kön, sexualitet, klass och ras inverkar i hur rädsla förstås och hur den hanteras.

Metod:

Uppsatsen bygger på semistrukturerade intervjuer med nio kvinnor. Intervjuerna har tagit mellan 45 minuter och två timmar, de har spelats in och transkriberats.

Med utgångspunkten att en intervju inte är ett "titthål till verkligheten" utan att kunskap skapas i den specifika kontexten, har jag analyserat intervjuerna med en diskursanalytisk ingång.

Slutsatser:

Säkerhet i form av säkerhetspersonal och polis på gatorna är en klassfråga i Sydafrika. Den diskurs kring säkerhet som formuleras av staten inför VM i fotboll handlar om säkerhet för turister. Andra förståelser av säkerhet tvingas att existera vid sidan av och eventuellt slåss om utrymme.

Säkerhet formuleras i stor utsträckning tillsammans med sociala identiteter, främst kön men också klass. Säkerhetsdiskurser framstår som regelverk, som kan följas eller brytas mot. När människor tvingas formulera alternativa strategier för trygghet, eller helt enkelt "ta risker", omformuleras sociala kategorier. Till exempel har andra sätt att "vara kvinna" på, än att vara sårbar och beroende av andra, belysts.

Nyckelord: säkerhet, rädsla, VM, diskursanalys, motdiskurs

Tack

Jag skrev denna uppsats i min temporära hemstad Kapstaden, vid studiens början hade jag bara bott här i två månader. Att det gick att göra ändå, med praktiska komplikationer som kontakter och tillgång till ett universitetsbibliotek har jag många att tacka för. Så tack till Jeanne och Jafar som hjälpte mig med boende, och Melissa Steyn på UCT som hjälpte mig med bibliotekstillgång. Mina föräldrar som skickade böcker och gav kommentarer på uppsatsen. The Triangle Project och Assanda som hjälpte mig med kontakter. Och allra mest tack till ni kvinnor som ställde upp på intervju! Jag hoppas att det gav också er något.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
1.1 Syfte.....	5
1.2 Frågeställning.....	5
1.3 Avgränsningar	6
2. Bakgrund: ”Säkerhetsstaten” och Sydafrika efter apartheid.....	6
2.1 Att dämpa rädsla.....	6
2.2 Säkerhetsstaten	7
3. Teori.....	8
3.1 Begrepp.....	8
3.2 Rädslans konstruerade och konstruerande karaktär.....	10
3.3 Motdiskurs och mikromakt.....	11
3.4 Rädslans strukturer - kön.....	12
3.5 Rädslans strukturer – ras och klass.....	12
4. Metod.....	13
4.1 Intervjun en plats för konstruktion av kunskap.....	13
4.2 Situerad kunskap.....	13
4.3 Diskursanalys.....	14
4.4 Intervjun.....	15
4.5 Omfördela ordet.....	16
4.6 Intervjupersonerna.....	17
5. Analys.....	18
5.1 Ett exempel på säkerhetstext inför VM i fotboll.....	18
6. Icke-vita kvinnors specifika relation till rädsla och säkerhet.....	19
6.1 Definition av rädsla och sociala kategorier.....	19
6.2 Inverterad rädsla i förhållande till klass.....	20
6.3 Skiljda erfarenheter av rädsla och hot.....	21
6.4 Samma plats – olika erfarenhet.....	21
6.5 Berättigad till	22
6.6 Rätt att försvara sig.....	23
7. Självdefinition och motstånd.....	24
7.1 Ambivalens.....	24
7.2 Vägra eller anpassa sig.....	25
7.3 Politiskt motstånd som medel för omformulering.....	26
7.4 Omformulerar Sydafrika.....	27
8. Sammanfattning.....	27
9. Litteratur.....	28
Bilaga 1 : Bakgrundsenkät.....	33
Bilaga 2: Intervjuguide.....	34

1. Inledning

Säkerhet har i Europa blivit ett genomgående politiskt tema, från lokal brottsprevention till det globala kriget mot terrorismen. (Sernhede 2006 s. 101) Samtidigt har europeisk politik gett säkerhetsfrågan en ny innebörd: från social säkerhet för alla medborgare till frihet från brott för de övre klasserna. (Wacquant 2004, s. 12f) I Sydafrika är kriminalitet och säkerhet (definierat som frånvaro av brott) ett ständigt diskuterat ämne mellan människor, på universiteten och i media. (Durlington 2009, s. 73)

Inför VM i fotboll i Sydafrika 2010 har staten satsat över en biljon rand, vilket är ungefär lika mycket i kronor, på poliser, säkerhetspersonal och övervakning av innerstaden och turistområden. (Safety and security, 2010) Kan denna politik jämföras med den europeiska politiken Wacquant beskriver; satsningar på säkerhet för vissa (nämligen turister) och inte för alla sina medborgare? Med detta som bakgrund utforskar jag (alternativa) förståelser av säkerhet, rädsla och kriminalitet hos icke-vita kvinnor i olika åldrar och från olika bakgrunder i Kapstaden. Jag tittar på hur rädsla och prat kring säkerhet förhåller sig till sociala kategorier som kön, sexualitet, ras och klass. Intervjuerna belyser också motdiskurser och förändring.

1.1 Syfte

Mitt syfte är att fördjupa förståelsen kring hur en exkluderande säkerhetspolitik kan verka och tolkas av icke-vita kvinnor i Sydafrika. Det är en explorativ studie där jag vill undersöka kopplingen mellan kvinnors egen förståelse av säkerhet och köns- klass- och rasstrukturer. Jag vill tolka kvinnornas förståelse i en global kontext av säkerhetspolitik.

1.2 Frågeställning

Hur formuleras säkerhetssatsningar i Sydafrika i allmänhet och inför FIFA World Cup i synnerhet, i termer av inkludering/exkludering, social säkerhet, kön/sexualitet, ras, klass, ålder och globala maktstrukturer?

Hur förhåller sig icke-vita kvinnor till denna/dessa säkerhetsdiskurs/er och till rädsla, vad upplevs som sanningar och finns det motdiskurser? Hur konstrueras eller dekonstrueras identiteter som kön, ras, klass och sexualitet?

1.3 Avgränsningar

Forskning har visat att upplevelse av rädsla och sårbarhet är strukturerad bland annat efter kön. Att jämföra kvinnors och mäns förståelse inom ramen för ett forskningsprojekt kan vara intressant och ge insikt i hur kön produceras och formuleras (som tex Hollander 2001). För att ringa in "specifika" förståelser av säkerhet i Kapstaden, och för att ha tillräckligt med utrymme för djup, har jag dock valt att avgränsa mig till att endast intervjua kvinnor.

Jag har också avgränsat valet av intervjupersoner till icke-vita kvinnor. Tidigare forskning har fokuserat på hur vita människor i Sydafrika och USA tolkar säkerhet i relation till ras, kön och andra aspekter, och jag har kunnat bygga och jämföra mina intervjupersoners svar med andra sociologers resultat; främst Allen (2002), Ballard (2004) och Durlington (2009).

Uppsatsens fokus ligger på processer av exkludering och inkludering i en ekonomiskt liberal politik, därför är det viktigt att intervjupersonernas bakgrund klassmässigt och ekonomiskt speglar en bredd.

2. Bakgrund: "Säkerhetsstaten" och Sydafrika efter apartheid

Brottslighet och säkerhet är ett brinnande relevant ämne i Sydafrika, då landet brottas med kriminalitet som statistiskt sett är i "världsklass". Johannesburg beskrivs ofta som världens "capital of crime". Brottslighet och säkerhet är ett ständigt diskuterat ämne i Sydafrika, vid middagsbordet så väl som i media och på universiteten. (Durlington 2009, s. 73) Det ständigt närvarande talet om kriminalitet och säkerhet tog fart på 80-talet i samband med att arbetslöshet och brottslighet steg dramatiskt i Sydafrika. Säkerhetstalet beskrivs både som en besatthet och en oundviklig konsekvens av brottslighet. (Ballard 2004, s. 61)

2.1 Att dämpa rädsla

Ove Sernhede skriver i *Förortens hotfulla unga män* (2006, s. 101) att säkerhet i Europa har blivit ett genomgående politiskt tema, från lokal brottsprevention till det globala kriget mot terrorismen. Sociologen Loïc Wacquant beskriver i *Fattigdomens fångelser* (2004) ett skiftat fokus hos Europas

välfärdsstater och USA: från att erbjuda säkerhet till sin befolkning i form av socialt skydd till säkerhet som i frånvaro och/eller skydd från kriminalitet. Från rätt till arbete, sjukvård och sociala försäkringar till tolkning av säkerhet som passar en ekonomiskt liberal politik. En "nolltoleransens ideologi" mot brottslighet har formats i New York och spridits över världen. Nolltoleransen som strategi bygger på "den krossade rutan-teorin", som enligt Wacquant är empiriskt oprövad. Teorin säger att om polisen satsar resurser på att upprätthålla "ordning" genom att förhindra småskalig kriminalitet, så som att fördriva hemlösa från offentliga platser och ta i med hårdhandskarna mot småbrott som skadegörelse och stöld, förhindrar de indirekt de grövre brott som kriminaliteten/oordningen annars skulle lett till. (Wacquant 2004, s. 12f och 17ff)

"Huvudargumentet [...] går ut på att 'de offentliga platserna okränkbarhet' är nödvändig för stadslivet och *a contrario* att den 'sociala oro' som de fattiga delarna av befolkningen tycks trivas med utgör en grogrund för brottslighet" (Wacquant 2004, s. 18)

Strategin pekar ut särskilda (fattiga) områden i städerna som "problemområden", vilket får en dubbel konsekvens. Dels har regeringen satt in repressiva polisinsatser i dessa områden, exempelvis genom vägsräddningar, identitetskontroller och polisträder i Kapstadens Cape Flats 1999, vilket kan legitimeras genom områdenas status som "problemområden". (Wacquant 2004, s. 25-26)

Dels har polisen dragit sig tillbaka från dessa områden, och på så vis skapat särskild utsatthet av resursvaga områden och deras boende. Dessa områden inkluderas inte i nolltoleransens definition av den "okränkbara offentliga platsen". Polisen fokuserar istället på att hålla (dessa områdens) kriminella element utanför "resten" av staden, där över- och medelklassen, samt turister, ska känna sig säkra. Wacquant skriver att "det uttalade syftet med omorganisationen [inom New York-polisen] är att dämpa rädslan hos över- och medelklassen" (Wacquant 2004, s. 19).

2.2 Säkerhetsstaten

Sociologen Zygmunt Bauman formulerar liberaliseringen och omdefinitionen av säkerhetsbegreppet som en växling från "välfärdsstat" till "säkerhetsstat". (Bauman 2005, s. 111ff) Den nya form av "säkerhet" som politiken erbjuder riktar sig till en viss grupp av statens invånare – de som har materiella tillgångar att skydda och som upplever de fattiga klasserna som "främlingar". Istället för social säkerhet kriminaliseras fattigdomens konsekvenser. (Wacquant 2004, s. 76ff)

Wacquant skriver att Sydafrikas regering gått längre i sin tolkning av nolltoleransens strategi än

föregångarna i New York. (Wacquant, s. 26) Litteraturprofessorn Grant Farred definierar i *Globalization and race* (Farred 2006, s. 239) apartheidregimens Sydafrika som en välfärdsstat. Trots att politiken var centrerad runt hierarki och medborgarskap baserad på ras, erbjöd den de mest basala behoven även för sina svarta och färgade medborgare: boende, sjukvård, utbildning och säkerhet. Idag är Sydafrika en liberal demokrati på den globala marknaden och mängden fattiga (svarta) ökar. Inkomsten hos de fattigaste 40% av svarta hushåll *sjönk* mellan 1991 och 1996 med strax över 20%. Allt indikerar att den utvecklingen accelererat sedan dess. (Hart 2002, s. 20) Staten tillgodoser inte längre de basala behoven. Trots att en "non-racial" politisk filosofi representeras av regeringspartiet ANC, ökar klyftorna i en rasialiserad ekonomi i lämningarna av apartheid. (Farred 2006, s. 244)

Oavsett om vi väljer att definiera apartheidens Sydafrika som en välfärdsstat, råder det ingen tvekan om att dagens Sydafrika kan liknas vid Baumans "säkerhetsstat". Neoliberalism har en stark ideologisk förankring. (Hart 2002, s. 25) Medelklassens och överklassens områden i Kapstaden bevakas dygnet runt av både polis och säkerhetsvakter. Inför VM har säkerhetsåtgångarna expanderats ytterligare med ett uttalat fokus på (fotbolls)turister och turistområden. (Safety and security 2010) I andra delar av staden lyser polismyndigheten med sin frånvaro samtidigt som fattiga vräcks från sina hem för att försköna de områden turister kommer att se. (Newton, 2009)

I Sydafrika patrulleras gator(na) av långt fler privata säkerhetsvakter än poliser. (Durlington 2009, s.77) Säkerhetsvakter tillhandahåller säkerhet i områden där de boende kan betala för sig. Samtidigt satsar "säkerhetsstaten" på poliser och övervakning endast i delar av städerna. För att legitimera säkerhetspolitiken och privata investeringar krävs de övre klassernas eller turisternas rädsla gentemot de "farliga klasserna" (Bauman 2005, s. 115). I Sydafrika finns ständigt formulerad diskurs kring säkerhet, påeldad av säkerhetsindustrin, politiker, polis och nu projektet FIFA World Cup, VM i fotboll.

3. Teori

3.1 Begrepp

Kön/sexualitet/ras: Jag utgår ifrån att kategorier som kön, sexualitet och ras ges mening och konstrueras socialt, det finns ingen fördiskursiv essens i dessa kategorier utan de skapas i tal och

handling. (Foucault 1981, s. 67 och Mills 1997, s. 17-18) Förståelsen av man/kvinna svävar inte fritt från förståelsen av maskulinitet/femininitet eller sexualitet, och kan inte heller frångå från konstruktionen av andra identiteter. Distiller och Steyn skriver att alla dagens tillgängliga identitetspositioner är rasialiserade. (Distiller & Steyn 2004, s. 6 Ingraham 1994, s. 209) Jag väljer att använda ordet "ras" (hellre än till exempel "hudfärg") eftersom den rasialiserade historia och samtid som ordet vittnar om är vad som gör "ras" relevant i uppsatsen överhuvudtaget. Distiller och Steyn fokuserar på "vithet" och "svarthet", då de multipla kategorier som människor definierar eller vägrar definiera sig själva genom kan ses som "grader av svarthet" i en diskurs centrerad runt dikotomin vit/svart. (Distiller & Steyn 2004, s. 5) Med samma tanke använder jag begreppet "icke-vit" istället för till exempel "svart", eftersom det flyttar fokus från differentiering mellan rasialiserade kategorier till dessa kategoriers gemensamma egenskap: icke-vithet. Jag tror också att "icke-vit" är det begrepp flest av mina intervjupersoner kan tänka sig att samlas under. Jag använder inte citationstecken kring rasialiserade begrepp eftersom det skulle antyda att andra kategorier, som kön och sexualitet, är mindre av sociala konstruktioner.

Klass: Klass har både en ekonomisk och en kulturell sida. I Sydafrika går klassgränser delvis parallellt med raskategorier, och en distinktion kan ibland vara svår att göra. Klass kopplas till ras även diskursivt. I Sydafrika efter apartheid har en viss avrasialisering av klass/ekonomisk ojämlikhet dock skett, samtidigt som klassklyftorna ökat. (Hart 2002, s. 20) Jag använder klassbegreppet både när jag vill peka på skillnader bestämda av ekonomi, och när tidigare forskning eller mina intervjupersoner refererar till kulturella klasskillnader.

För att undersöka förståelsen av globala och lokala processer av rädsla och säkerhet, måste vi simultant studera hur förståelsen av kön/sexualitet, ras och klass konstrueras och förändras. Samtidigt som jag som forskare kritiserar identitetskategorier som essentiella eller möjliga att slutgiltigt definiera, använder jag dem, och därmed (åter)skapar dem.

"all definitions need to be taken as working definitions; indeed, the point of this enterprise is precisely to suggest that definitions of apparently natural or commonsensical categories can and should change; that the terms in which identity is constructed are historically determined, contingent, formed within political and material contexts that to varying extents affect and delineate the personal; and that the act of description is an act of creation." (Distiller & Steyn 2004, s. 3)

3.2 Rädslans konstruerade och konstruerande karaktär

När människor talar om kriminalitet och förmanar varandra om hur, när och var de bör vara försiktiga, eller när de vidtar åtgärder för att skydda sig mot kriminalitet, talar de inom en diskurs som definierar vad som är sant om kriminalitet och säkerhet. Talet är inte (bara) referenser till objekt eller fakta, utan istället ”praktik som systematiskt formar objekten vilka talet är om” (Foucault 1972, s. 49. min översättning från engelska). Vad som är möjligt att säga, hur det som sägs hänger ihop med annat som sägs och görs och vad som inte sägs, allt skapar vår förståelse av objekten. (Foucault 1972, s. 25-28) Diskursen är mer än bara text och ord, den disciplinerar även hur vi kan, och inte kan, tänka oss att handla. (Newton 2009, s. 99)

För Foucault är diskursen inte bara talet genom vilket vi formulerar makt, utan själva den makt som kamp förs om. (Foucault 1981, s. 52f och 67) Foucault säger:

“I suppose – without being very certain – that there is scarcely a society without its major narratives, which are recounted, repeated, and varied; formulae, texts, and ritualized sets of discourses which are recited in well-defined circumstances” (Foucault 1981, s. 56)

Jag ser talet om rädsla och säkerhet som en av Sydafrikas “stora berättelser”, som konstant upprepas i det ständigt närvarande säkerhetstalet, och ritualiseras genom människors anpassade rörelsemönster. (Foucault 1981, s. 56. och s. 62) Institutioner står i centrum i Foucaults verk; staten, lagen, akademien har en stark position i att formulera “regimer av sanning”. I uppsatsen fokuserar jag på FIFA och staten som tillhandahållare av säkerhetsdiskurs.

En global och lokal säkerhetsretorik har olika betydelser för människor i olika sociala positioner, och kan därför ha en exkluderande effekt. Samtidigt som rädsla konstrueras för att legitimera politiska och kommersiella mål och medel, som konstaterats av bl. a. Wacquant ovan, strukturerar och struktureras kön/sexualitet, ras och klass.

Hur förhåller sig rädslan för brott och alla de åtgärder människor vidtar för att skydda sig från brott, med brottsstatistiken? Sydafrika har extremt hög kriminalitet, men denna är inte jämnt fördelad över demografiskt olika delar av de stora städerna. Jag ska i min uppsats inte fördjupa mig i detta, utan nöjer mig med att konstatera att rädsla måste ses som separat från brottsstatistik. Risker tolkas av människor, de tolkas socialt och av individer. Tolkningarna skapar ett regelsystem som ordnar

omvärlden i termer av när och var man bör vara rädd respektive när man kan känna sig säker. (Hollander 2001, s. 82 och Béland 2007, s. 320)

Det ständiga talet om säkerhetsfrågor, och påminnelserna om var och hur man undviker risker, formar en förståelse om brottslighet och säkerhet som inte representerar en ”sann” verklighet, utan är socialt formad. Det betyder inte att det inte finns brottslighet. Varken den faktiska brottsligheten eller förståelsen av den är opåverkad av det sociala. Samtidigt som vi genom tal förstår brottslighet, påverkas vår förståelse av kön, sexualitet, ras och klass. Till exempel definieras vad det är att vara kvinna socialt, vilket formar både mäns och kvinnors handlingsmönster och upplevelse av sig själva. (Mills 1997, s. 17-18) Till exempel kan det upplevas som sant att en kvinna bör vara rädd om hon är ute själv efter mörkrets inbrott. Ingen kan veta på förhand när och var ett brott kommer att ske eller av vem. Kvinnors rädsla byggs istället på diskursiva sanningar, produkter av tal, text och handling. Den diskursiva makten är disciplinerande internaliserad. (Sawicki 1996, s. 162)

3.3 Motdiskurs och mikromakt

”We must make allowances for the complex and unstable process whereby discourse can be both an instrument and an effect of power, but also a hindrance, a stumbling-block, a point of resistance and a starting point for an opposing strategy. Discourse transmits and produces power; it reinforces it, but also undermines and exposes it, render it fragile and makes it possible to thwart it” (Foucault 1981, s. 50f)

Samtidigt som det finns en ojämlig fördelning av tolkningsföreträde för att formulera sanning, så är formulering något vi alla ständigt gör, och därför finns makt i varje mellanmänsklig situation. (Elliot 2001, s. 82f) Diskurser är aldrig fasta och aldrig fria, i människors och institutioners interaktion pågår ständig diskursiv kamp och omdefiniering av oss själva och världen. Tal, skrift och handling är en del i de tekniker vi använder för att förstå och omskapa oss själva, inom system av makt och språk. (Foucault 1988, s. 18) Filosofen Jana Sawicki skriver hur denna Foucaults *mikromakt* kan användas i feministisk analys. Mikromakt kan bli ett sätt att synliggöra den makt som finns i de mest privata och vardagliga relationerna, och i kvinnors förhållande till sig själva och sina kroppar. (Sawicki 1996, s.160) Formulering av motdiskurser och diskursiva möjligheter är motstånd. Med hjälp av Foucaults analys vill jag undersöka hur tal och diskurs kan styra kvinnors rörelsemönster och liv, om det finns motstånd och hur det i så fall ser ut.

3.4 Rädslans strukturer - kön

Den mest bestämmande faktorn för upplevd rädsla är kön. Sociologen Joycelyn A. Hollander skriver i *Vulnerability and dangerousness: The construction of gender through conversation about violence* (2001), att ”sårbarhet” och ”farlighet” är egenskaper som diskursivt är kopplade till kvinnlighet respektive manlighet. Kvinnor är i störst utsträckning rädda och de är rädda främst för män. Sårbarhet och farlighet är inte egenskaper som är betingade könen biologiskt eller egenskaper som är ett resultat av faktiska omständigheter, tvärtom är kvinnor mindre ofta offer för våldsbrott än män. Kvinnors upplevelse av risk att bli offer för våld är centralt för genusordningen, men upplevelsen matchar inte faktiska erfarenheter eller våldsstatistik. Hollander rapporterar om flera faktorer som kan ligga bakom kvinnors upplevelse av sårbarhet; den specifika karaktären hos sexualbrott, den höga frekvensen hos kvinnors erfarenheter av trakasserier, och hur massmedia skildrar brott mot kvinnor. Själv argumenterar Hollander för att ”sårbarhet” och ”farlighet” kopplas till kvinnlighet och manlighet diskursivt, att vårt tal format denna förståelse för kvinnors och mäns kroppar. Rädslan måste förstås som konstruerad simultant med kön, genus och sexualitet samt andra strukturer. (Hollander 2001, s. 84f och Rader 2008, s. 34f)

Rädslan kontrollerar kvinnors rörelsefrihet, och gör oss många gånger beroende av andra för skydd. Forskning har pekat på hur rädsla för våldtäkt kan fungera som en ”master status” som ger kvinnor en känsla av fysisk utsatthet och därmed gör oss rädda för alla slags brott. (Rader 2008, s. 34ff)

Uppfattningen om sårbarhet och farlighet skiftar också med andra faktorer som ras, etnicitet, ålder och klass, och i intersektioner mellan dessa. (Hollander 2001, s. 101f)

3.5 Rädslans strukturer – ras och klass

Wacquant skriver att ett av säkerhetsstatens syften är att dämpa rädslan hos de övre klasserna genom att upprätthålla ”ordning” i valda delar av staden. Den liberala politiken kopplar andrafierade grupper och fattiga klasser till orolighet och oordning.

Känslan av otrygghet i mötet med vad som definieras som oordning går igen hos vita sydafrikaner, enligt sociologen Richard Ballard. Ingen kan längre nekas inträde till områden som under apartheid var ”whites only”. Även om marknadsekonomi skapar hinder för människor att flytta till medelklassens områden, så kan gatuförsäljare eller ockupanter ta plats i dessa områden. Deras närvaro förklaras av de vita sydafrikanerna i Ballards studie som en brist på ”renhet” och ”ordning”

och därmed en källa till rädsla. "Otherness is brought into the lifeworld of 'white' people in a way that upsets the norms of that space" (Ballard 2004, s. 56f, citat s. 57)

En strategi hos de övre klasserna för att dämpa sin rädsla i post-apartheids Sydafrika är att flytta till gated communities (GCs), socialt homogena rum där oinbjudna kan nekas inträde. Ballard förstår gated communities som exempel på "comfort zones", områden där människor kan vara sig själva och var deras identitet inte utmanas. (Ballard 2004, s. 51) Marknadpriser och trettiosidiga regelhäften håller områdena homogena klassmässigt och kulturellt. Durlington exemplifierar med ett gated community som förbjudit slakt och "överdrivna sammankomster" ("excessive gatherings"), regler som inte nämnvärt begränsar vita sydafrikaners livsstil, men indirekt exkluderar till exempel zulus. Reglerna är riktade mot en rasialiserad rädsla. Gated communities har betraktas som en kulturell metafor för en segregation som det "nya" Sydafrika försöker lämna bakom sig. (Durlington 2009, s. 78f. och 85)

4. Metod

4.1 Intervjun en plats för konstruktion av kunskap

Psykologiforskarna Harry van den Berg, Margaret Wetherell och Hanneke Houtkoop-Steenstra skriver i *Analyzing Race Talk* (2003) hur intervjun ofta uppfattas som ett instrument för forskaren att fånga "verkligheten", både inom kvantitativ och kvalitativ forskning. Författarnas position är däremot att intervjusituationen är en konstruerad situation och den "empiri" som kommer av den är en produkt av intervjuarens och intervjupersonens gemensamma arbete och interaktion.

4.2 Situerad kunskap

Förutom att vad som sägs kommer att påverkas av vem jag är, så är min blick och förståelse ofrånkomligt färgad av min identitet. Att se och förstå är en aktiv handling som görs *av någon*, genom att synliggöra den kontext av sociala maktrelationer som kunskap formuleras i blir kunskapen *situerad*. Istället för att formulera den vetenskapliga texten distanserat kan pronomen som "jag" och "vi" användas, för att poängtera författarens roll i skapandet av kunskap. (Haraway 1988, s. 583 och Collins 2000, s. 258) Collins poängterar att då forskning inte kan fränkopplas från värderingar och det inte finns någon neutral position att forska ifrån, är all kunskap värdeladdad.

Med utgångspunkten att forskning inte kan frikopplas från forskaren, kan ansvar istället riktas mot forskaren i fråga om vilken kunskap han/hon formulerar. (Collins 2000, s. 263) Jag ser och tolkar subjekten för min studie inte bara ifrån en position som svensk, uppväxt i den globala överklassen, vit, kvinna och bisexuell, utan också utifrån mina politiska identiteter som feminist, anti-rasist och socialist.

Hur har min identitet påverkat vad som kommit ur intervjuerna? De flesta av mina intervjupersoner har jag träffat ett flertal gånger innan intervjun och har en relation till utöver uppsatsen. Att kvinnorna känner mig mer än som student/forskare från Sverige hoppas jag har gett dem en större frihet i vad de valt att säga. Likheter mellan mig och intervjupersonerna som har öppnat för förtroende och ”ärlighet” har till exempel varit att vi varit kvinnor, feminister, icke-hetero och anti-rasister.

Att jag är vit, europé och medelklass har verkat i motsatt riktning. Flera av kvinnorna varit noga med att se till så att jag vet vad de talar om, när de diskuterar frågor som jag på grund av min korta vistelse i Sydafrika inte känner till. Intervjupersonerna är ständigt medvetna om var jag är ifrån och att mitt liv sett väldigt annorlunda ut än de flesta av deras. Olikheten öppnar frågan om *varför* en intervjuperson säger något, i relation till intervjuns kontext. Liksom intervjuaren, drivs intervjupersonens kommunikation av motiv och av att vilja ge en positiv representation av sig själv. (jmf. van den Berg 2003, s. 122) Ett sådant motiv kan vara att, i mötet med mig från Europa, vilja nedtona en bild av Sydafrika som ”icke-utvecklat” eller på andra sätt icke-europeiskt, i en diskursiv hierarki mellan ”väst” och ”resten”. Med en diskursanalytisk blick på intervjuerna är det sammanhangen, kontexten och vad som skapas i intervjun som är intressant, inte dess mått av ”sanning”.

4.3 Diskursanalys

Istället för att se intervjun som ett objektivet forskningsinstrument bör den vara forskningens fokus, *forskningsobjektet*. Eftersom jag är intresserad av hur säkerhet och rädsla konstrueras genom tal tolkar jag intervjuerna diskursanalytiskt. (s. 4-5 van den Berg, Wetherell & Houtkoop-Steenstra 2003. Se även Gubrium & Holstein 2001, s. 83 samt Mishler 1986, kap 2) Den diskursiva utgångspunkten sätter fokus på tal, talets kategorier, retorik och interaktion.

Sociologerna Mats Börjesson och Eva Palmblad skriver hur diskursanalys kan delas in i två

grupper: de som handlar om de stora respektive de små diskurserna. Forskaren som sysslar med stora diskurser, författarna exemplifierar med Foucault, är den som ordnar och sammanfattar talet så att ”regimen”, eller ordningen, blir synlig. Den stora diskursen framstår som mer opåverkbar och dess befolkning som mindre av agenter. (Börjesson & Palmblad 2007, s. 14)

De mindre diskursernas forskare har en etnometodologisk utgångspunkt och ett fokus på diskurser i lokala/specifika kontexter. Individen ses som en agent som ständigt omformulerar (och reproducerar) sig själv och sin närliggande verklighet. Fokus är viktad åt denna förändrande process, och studiesubjektens egna ord och formuleringar ges tillfälle att komma fram. (Börjesson & Palmblad, s. 14) Tal är samtidigt systematiskt och flexibelt, vi är i vårt tal om objekt begränsade till de ord som finns. Finns det en konsensusdiskurs eller flera ”repertoarer av förståelse” att välja emellan? När vi talar och väljer hur vi beskriver oss själva och omvärlden, gör vi social praktik. Talet är handling, konstruktion och kamp. (Edwards 2003, s. 31ff och van den Berg 2003 s. 120) Motsägelser och inkonsekvens i intervjupersonernas utsagor blir intressanta i termer av omformulering och motdiskurs. Är kvinnorna bekväma i det som de själva uppfattar som en diskursiv sanning, eller försöker de förändra sin egen inställning? Försöker intervjupersonerna att förändra sin egen rädsla, till exempel för att de upplever den som hindrande?

Min ingångspunkt är att studera en specifik kontext, men denna kan inte ses som fränkopplad från resten av världen. Det finns inte någon lokal kultur som inte är en del av den globala, globala och nationella processer är alltid en del av det ”lokala” eller specifika. (s. 13, Crang & Cook) Psykologen Margaret Wetherell argumenterar i *Analyzing Race Talk* för att den ”lilla” diskurs som formuleras av intervjupersonen, bör situeras i ”de stora diskurserna”. Historisk, politisk och social kontext kan aldrig fränkopplas den direkta intervjusituationen. Samtidigt kan intervjun bidra med förståelse till den stora kontexten ”utanför” intervjun. (van den Berg, Wetherell & Houtkoop-Steenstra 2003, s. 5 och Wetherell 2003, s. 12-21) Jag tittar på hur intervjuens lilla, lokala diskurs kan kopplas till de stora sanningsregimerna kring rädsla, säkerhet och sociala kategoriseringar som kön/sexualitet, ras och klass.

4.4 Intervjun

Intervjuer ger mig möjlighet att få förståelse för små och kontextuella diskurser som inte har stor utsträckning. (Börjesson & Palmblad 2007, s. 15) Eftersom jag vill söka förståelse för icke-vita kvinnors tolkningar och motstånd till den globala/sydafrikanska säkerhetsretoriken har jag valt att

göra kvalitativa intervjuer med en etnometodologisk ingång. Genom intervjun kan jag komma nära den direkta konfrontationen mellan tal och individ. Att istället studera diskurs genom film eller media, vore att i första hand se hur det formuleras av människor/institutioner i en stark och offentlig position, som har möjlighet att göra sig hörda. Med kvalitativa intervjuer kan jag söka förståelse av hur kvinnor själva skapar mening av rädsla och säkerhet, och hur de förstår sin egen position i talet om dessa frågor. Jag har valt att göra semistrukturerade intervjuer för att kunna diskutera säkerhet och rädsla utifrån den bakgrund jag gjort undersökningen. Kvinnorna har fått ge sina reaktioner på fem olika citat som behandlar vita sydafrikaners rädsla, rädsla för män samt statens säkerhetsåtgärder inför VM i fotboll.

Att förhålla sig till sin rädsla och bevaka sin säkerhet innebär handlande. Intervjuer fokuserar på hur intervjupersonerna formulerar sig och hur de själva vill beskriva sin förståelse av ett fenomen. Det hade varit intressant att kunna se motsägelser i hur kvinnorna *vill* beskriva sin rädsla, och hur de faktiskt handlar. Handlande för att undvika rädsla är dock svårt att observera, då det är informellt inbakat i människors liv, och befinner sig främst *mellan* andra aktiviteter. (Börjesson & Palmblad 2007, s. 82-83)

4.5 Omfördela ordet

Den kvalitativa, explorativa studien ska sträva efter största möjliga öppenhet, där intervjupersonernas erfarenheter och tolkningar får plats att komma fram. Även om jag förutsätter att den samlade kunskapen i uppsatsen är ofrånkomligt påverkad av min egen person, använder jag olika strategier för att skjuta tolkningsföreträdet i riktning från forskaren till subjektet.

I all forskning finns en asymmetri av makt, där forskaren har företräde i att tolka och använda det studiesubjektet säger. I intervjusituationen representerar forskaren akademien och den tolkande, och styr samtalen. Den världsbild som forskaren tar med sig till mötet med intervjupersonen är förkategoriserad, standardiserad och saknar en personlig/lokal kontext. För att forskare och intervjuperson ska kunna formulera gemensam förståelse bör denna hierarki motarbetas. Mishler vill flytta tyngdpunkten i intervjun från forskarens perspektiv, till den intervjuades. Han skriver att intervjupersonens ”problem” under intervjun är att konstruera sammanhängande och begripliga ”världar av mening” av deras erfarenheter. Forskaren bör anstränga sig för att forma intervjun på ett sätt som gör det så lätt som möjligt för intervjupersonen att formulera sig och få kontroll över tolkningsprocessen av hennes utsagor. (Mishler 1986, s. 117f)

Jag har använt några av Mishlers strategier för att omfördela makten över intervjuens diskurs och verklighetsbild, och jag har även tagit hjälp av idéer med samma syfte i *Handbook of research interviewing*. (Mishler 1986 och Gubrium & Holstein 2001, s. 86) Jag har skickat ett utkast av studien till intervjupersonerna, för att reda ut missförstånd och diskutera den tolkning som framträder. Responsen har varit liten, antagligen på grund av tid och energi hos intervjupersonerna. Jag har även försökt att lyfta fram och organisera de teman som intervjupersonerna har ansett viktiga, istället för att endast följa min egen agenda. Den explorativa ansatsen har skapat en möjlighet till detta, samtidigt som den semistrukturerade intervjuguiden har begränsat vad kvinnorna talat om.

4.6 Intervjupersonerna

Kvinnorna har olika ekonomisk bakgrund och boende. Mandy har en hög inkomst och betraktar sig själv som medelklass, boende i ett jordbruksområde dominerat av vit medelklass. Hon tar bilen hemifrån till sitt arbete i centrala Kapstaden. Hon beskriver sitt boende som tryggt eftersom hon bor tillräckligt nära sina grannar för att de alla ska känna igen varandra, och kunna hålla ögonen på om någon okänd rör sig i området.

Kagiso, Jessica och Rebecka bor i centrum-nära och klassmässigt diversifierade suburbs; Woodstock, Observatory och Mowbray. Områdena är relativt välövervakade av säkerhetspersonal både i bil, på cykel och till fots. Medan Kagiso och Rebecka är student respektive arbetslös och undviker att ta privat taxi hem, har Jessica bil.

Eve och Mimi bor ”på gatorna” i Mowbray. De har vid tillfället för intervjun sedan fyra månader tillbaka bott under en bro vilket har blivit deras hem. De är utan arbete men spenderar mycket tid i en organisation som arbetar med HBTQ-frågor.

Lucy arbetar i Observatory (diversifierat, centrum-nära) och bor i Phillipi, ett fattigt svart township med hög kriminalitet. Hon tar sig mellan arbetet och hem med kollektivtrafikens minibussar. Hon går inte ut i Phillipi efter mörkrets inbrott, speciellt inte själv. Martha och Julia bor och arbetar i Manenberg, ett fattigt område. Manenberg och Phillipi kan båda exemplifiera områden där polisen inte har kontroll över situationen, och som Martha säger, är alldeles för frånvarande. Lucy, Martha och Julia själva vara arbetarklass.

5. Analys

5.1 Ett exempel på säkerhetstext inför VM i fotboll

I första stycket på en statlig hemsida inför världscupen (Safety and security 2010), finns citatet:

”The Government has assured the millions of fans who will be coming to watch the 2010 World Cup that they will be safe in South Africa”.

Texten riktar sig inte endast till turister, utan informerar allmänt om vad "regeringen lovat fansen". Sidan listar alla åtgärder för att säkra Sydafrika för turister, bland dem:

- route security, specifically those leading from airports into the cities, will be a priority
- police are to divide the host cities into sections, with teams patrolling sections and focusing on FIFA headquarters, hotels, other accommodation establishments, the stadiums, fan parks, restaurants and tourist venues” (Safety and security 2010, första stycket)

Textens fokus är att visa att turister kommer att vara säkra, och att de områden där de förväntas vistas kommer att vara väl övervakade av kameror, polis och säkerhetspersonal. Det finns i texten referenser till säkerhet även efter världscupen:

“These investments will continue to assist the police in their crime-fighting initiatives long after the World Cup is over.” (Safety and security 2010, andra stycket).

Detta antyder att Sydafrika kommer att vara en säkrare plats bestående. Den bestående säkerheten är dock en konsekvens av resurser satsade av regeringen för att göra *vissa* områden i Sydafrikas största städer säkra för fotbollsfans/turister.

Caroline Newton skriver i *The Side of the Medal: About the 2010 FIFA World Cup and the Beautification of the N2 in Cape Town* att ”legacy discourse”, diskurs som pekar på vad landet kommer ”ärva” efter ett megaevent som fotbollsVM, används av regeringar och investerare för att legitimera användandet av resurser på infrastruktur för sport (Newton 2009, s.96). På samma sätt kan vi tolka uttalandet att investeringarna för 1,3 biljoner rand i poliser och deras utrustning kommer att kunna användas av polismyndigheten även efter världscupen. De satsas för

fotbollsturister och de kommer under VM att befinnas och användas i områden knutna till turism och fotboll, men de får viss legitimitet av att de kan användas även efter.

6. Icke-vita kvinnors specifika relation till rädsla och säkerhet

Intervjupersonerna vittnar om skiljda upplevelser av staden och av kriminalitet och säkerhet. Tidigare forskning har lyft fram säkerhetsåtgärder med målet att ”dämpa rädslan” hos en viss del av befolkningen eller hos turister. Upplevelsen av trygghet är inte direkt kopplad till antal poliser eller säkerhetskameror. Trygghet och rädsla är istället komplicerade erfarenheter som sporras av många olika faktorer. Klass och boende spelar stor roll i hur rädsla upplevs och hanteras. Att känna sig berättigad till trygghet och uppleva sig ha rätt att försvara sig om något skulle hända tolkas som klass- och rasfrågor.

6.1 Definition av rädsla och sociala kategorier

”I think it's about living with safe people too, I mean one of the problems obviously being a woman is, you know the most dangerous place for a woman is in the home. Six women a day die from a husband or intimate partner so it's one every sixth hours. So.”
Mandy (medelklassområde)

I intervjuerna är Mandy den enda som definierar farlighet som något annat än risk för våld och brott utfört av främlingar. Detta betyder inte att de andra kvinnorna vid ett annat tillfälle, i en annan kontext, inte skulle se kamp mot våld i hemmet som den viktigaste kampen för deras egen säkerhet. Fokuset på rädsla för brott från främlingar kan ses som ett exempel på hur intervjuens kontext, vad jag som intervjuare tar med in i intervjun och vilka föreställningar de intervjuade har om min agenda, påverkar vad som sägs.

Intervjuerna har börjat med att jag bett kvinnorna fylla i en enkät med bakgrundsinformation och kontaktuppgifter om sig själva. Detta har inneburit att redan innan själva den semistrukturerade intervjun har börjat har begrepp som kön, sexualitet, ras, etnicitet och klass yttrats, även om de formulerats som något vi har rätt att definiera själva, och inte som fixerade kategorier. I intervjuguiden återkommer frågor som skiljer kvinnorna från kategorierna ”män” och ”vita kvinnor”, exempelvis frågan ”How do you think white women organize their lifes to make them secure, that differs from you?” Detta gör att jag aktivt positionerar intervjupersonerna som icke-vita och som kvinnor, och intervjun som en plats för prat kring säkerhet och rädsla i förhållande till kön,

sexualitet, ras och klass. Detta bör hållas i åtanke vid analys av intervjuerna.

”But as a woman [...] I mean you are vulnerable you know. If they come now, and they turn, and they're walking in front of me, you can't literally do anything. Just, just ask them what they want, like literally. At least guys can defend themselves” Kagiso (heterogen förort)

Att vara kvinna definieras av flera av mina intervjupersoner som direkt kopplat till att vara sårbar och beroende (jmf Hollander 2001). För andra innebär det att de är mer rädda, men inte nödvändigtvis mer sårbara, och för ytterligare andra finns en ambivalent förståelse. Att vara sårbar som kvinna överskuggar till viss del ras- eller klassaspekten. Även om vita eller medelklassens kvinnor kan flytta till säkrare områden och röra sig på säkrare sätt i staden, så är det överordnat att vi alla, *som kvinnor*, är rädda.

6.2 Inverterad rädsla i förhållande till klass

De som lever i de mest säkra miljöer kan ibland känna sig som mest hotade. (Bauman 2004, s.108) I mina intervjuer framkom en omvänd distribution av rädsla i förhållande till ekonomisk status. Eve och Mimi, som lever mest utsatt och inte har någon inkomst, förklarade sig minst rädda för våld. De känner människorna på gatorna i området där de bor, och upplever dem inte som ett hot. Eve och Mimis fokus när de talar om sin besvikelse på regeringen är inte *var* säkerhetspersonal och utrustning satsas utan att resurserna satsas på att göra livet säkert för turister. Mimi menar att de bör användas för att bekämpa fattigdom och hemlöshet hos landets egna medborgare. Eve och Mimi känner inte ett behov av mer poliser på gatorna. Deras definition av säkerhet är frihet från hemlöshet och arbetslöshet.

De kvinnor som tycks minst benägna att göra motstånd mot rädslan och vistas ute ensamma trots att det är mörkt, är Mandy och Jessica. Till skillnad från Martha, som är i deras ålder, har de bil och bor och lever förhållandevis privilegierat, i ett medelklassområde resp. en centrumnära förort. Om Mandy går ut på kvällen är det på sin egen mark, innanför sin säkerhetsmur. Martha däremot arbetar ute på gatorna i Manenberg under helgerna tillsammans med polisen för att bekämpa brott. Känslan av utsatthet för Mandy och Jessica kan förklaras att de uppfattar sig själva på grund av sitt större välstånd som en måltavla för brott (jmf Hollander 2001, s. 97). Rädslan kan också förklaras som en rädsla konstruerad av media, tal och deras sociala position i samverkan.

6.3 Skiljda erfarenheter av rädsla och hot

Varken Jessica eller Julia känner sig trygga i sina egna hem. Jessica säger:

“At home I don't feel safe, I feel like I could be attacked at any time. And going from my car to my front door I feel very unsafe” Jessica (socialt heterogen förort)

Julia säger att hon inte känner sig trygg när hon är hemma i sin egen säng, eftersom hennes rum är på gatusidan av bostaden i Manenberg, och en kula skulle kunna komma igenom ett fönster eller en vägg.

De två kvinnorna lever i väldigt olika delar av staden sett ur förekomst av våld, med väldigt olika möjligheter att skydda sig. Medan Jessica är rädd för en omedelbar attack på henne själv och hennes egendom, så som bilstöld eller en attack, är Julia rädd för att träffas av en kula som inte var menad åt henne. Jessica har under sina 31 år i Kapstaden inte varit offer för något våldsamt brott, medan Julia beskriver i vardagliga termer hur hon bevittnat skottlossningar utanför sitt kontorsfönster. Skillnaden mellan de två kvinnornas hotbild är relaterade till klass, plats och boende. Julias rädsla är konkret sprungen ur direkt hot. Jessica menar att hennes rädsla kommer från media och ”this fear, that we cultivate the fear”. Hennes uttalande visar hur rädsla inte bara växer ur våldsamma erfarenheter, utan är socialt konstruerad. Julias och Jessicas reaktion på rädslan och motstånd skiljer sig åt, vilket vi ska återkomma till.

6.4 Samma plats – olika erfarenhet

Jessica ställer frågan: vad är turister som besöker VM i fotboll rädda för, som kräver 41 000 poliser och satsningar på 1,3 biljoner rand? Om de håller sig inom de utpekade stadsdelarna: arenan, turistområdena och innerstaden, kommer de att vara omringade av människor större delen dygnets timmar och det största hotet är fickstöld, resonerar Jessica. Hon påpekar att risken för att någon som besöker Sydafrika en vecka eller två råkar ut för ett brott inte är stor. Flera av kvinnorna påpekar att å ena sidan kan turister komma att drabbas av brott för att de rör sig som de är vana vid från sina hemländer, till exempel ute själva på natten, istället för att anpassa sitt rörelsemönster efter platsen. Å andra sidan är våldsam kriminalitet statistiskt segregerad till de fattiga delarna av städerna, var turister aldrig behöver sätta en fot. Och gör de det, som Rebecka säger, så gör de det i en för dem anpassad form och tidpunkt, övervakade av turistguider. Intervjupersonerna pekar på hur samma fysiska plats innebär olika grader av säkerhet och tolkas olika säkert för olika identiteter, här jämför

de sig själva med turister. Det tas för givet att turister kommer att behöva extra övervakning eftersom de tar sin personliga rörelsefrihet för given.

Jämförelser kan göras med de vita sydafrikaner Durlington (2009) intervjuade i sin studie av boende i gated communities. På grund av både klass (ekonomi nog att bo i ett GC) och kulturellt kapital (eftersom flera GC har regler som riktar sig direkt till icke-vita kulturella uttryck), har vita sydafrikaner skapat sig rum i Sydafrika som upplevs som säkra. Som vi ska se i nästa stycke, kan dessa rum förstås som en fortsättning på en historia av segregation.

6.5 Berättigad till

”The whole notion that safety is something to which you are entitled to is not a black notion” Mandy (medelklassområde)

Mandy påpekar flera gånger att för icke-vita kvinnor och män är säkerhet inte något som tas för givet. Svartas historia är en historia av ultimata våld och brist på säkerhet; hon berättar att hennes egen generation under ”the struggle years” inte förväntade sig att leva efter 27. Hon tolkar det som att vita sydafrikaner kan uppleva att trygghet och berättigande har tagits ifrån dem, och att de därför sörjer det på ett annat sätt än icke-vita. Samtidigt ser de inte det institutionella våld som pågår och pågått mot Sydafrikas svarta befolkning. Detta kan bidra till att förklara att de satsar pengar i säkerhetsanordningar och energi i rädsla.

Kagiso reagerar på citat 1 i intervjun (se bilaga 2):

”why are you complaining if, you know, all of a sudden, you can afford to buy those high walls, and cover yourself to the roof, you don't even see the sun? [...] Like why are you complaining if you can do something about it, there are so many people who can't even lift a finger about it.” Kagiso (socialt heterogen förort)

Kagiso lyfter fram klassfaktorn i kvinnans uttalande och riktar sin reaktion på hur kvinnan tycks ta sin livsstil, och trygghet, för givet.

Mimi berättar om när hon försökte adoptera en hund från ett hem för herrelösa hundar. Hemmet tillät inte adoptionen eftersom Mimi bor på gatan, för hunden säkerhets skull.

”She thinks it's unsafe for the dog to live outside! What about me? I live outside!”
Mimi (hemlös)

För Mimi handlar det inte bara om att *anse eller inte anse sig* berättigad till trygghet, utan om den karska verkligheten att *inte vara* berättigad till trygghet.

Trygghet strukturerad efter klass går igen inför världscupen i fotboll, där enorma summor satsas på besökare, oavsett faktisk förekomst av hot. Frånvaron av säkerhetsåtgärder i större delen av Kapstaden signalerar att berättigande till trygghet är exklusivt i dagens politiska situation. Idéen om att vara berättigad eller inte anse sig berättigad till säkerhet beskrivs både i termer av klass och ras. Den historiska och globala kontexten av rasialiserat våld och osäkerhet skapar skilda upplevelser av berättigad trygghet. Klassaspekten avgör vem som har handlingsutrymme att hantera sin rädsla genom säkerhetsgrindar, övervakning, eller boende i gated communities. Om säkerhet definieras av den vita medelklassen som en plats där det råder ordning och där de har kontroll, där de inte ses som främlingar eller behöver möta främlingar (jfr. Ballard 2004, s. 51-57), så är säkerhet för många av mina intervjupersoner inte realistiskt. Rädsla är en del av vardagen, och något man måste acceptera, säger Jessica.

6.6 Rätt att försvara sig

En annan aspekt av upplevelsen av berättigad säkerhet är hur olika kvinnor ser på att försvara sig. Tanken på att försvara sig, antingen genom att prata, genom att skrika eller genom att använda fysiska krafter beskrivs i termer av kön, ras och klass. De flesta, men inte alla, kvinnorna jag intervjuat säger att de inte är beredda eller ens tror att de har en möjlighet att försvara sig vid en attack. Jämför Hollander, som också fann att de kvinnor hon intervjuade saknade tro på sin egen förmåga att försvara sig. (Hollander 2001, s. 87) Flera av mina intervjupersoner formulerar sårbarheten som en effekt av att vara kvinna, till skillnad från att vara man. Rebecka formulerar fysisk utsatthet som en gemensam erfarenhet över ras- och klassgränser:

”- Do you think that you think about [your reaction to violence/crime] in another way than other women?

- I don't think so hey. I think we are all... we're all the same because we have been thought about it. We are *women*. Physically we aren't strong.” Rebecka (socialt heterogen förort)”

Rebecka inställning till kvinnlighet och styrka är dock ambivalent, vilket jag återkommer till.

Mandy beskriver upplevelsen av att ha rätt att försvara sig i framför allt termer av klass och kön. Hon beskriver ett tillfälle när en man bröt sig in i hennes lägenhet, och hon skrek så att mannen flydde ut genom fönstret.

”when I told it to people I was like 'oh this guy was trying to break in and I screamed', and the number of women that said to me 'you know what, I would never have had the courage to scream'. and I kind of looked at it and find that sort of true. it it has something to do with our socialization that, we are just afraid to protect ourselves. [...] Maybe it's a class thing, it is shown that middle class women is much more likely to defend themselves when they, somebody tries to rape them for instance. You know, and that in turn I think relates to self esteem, you just, you actually think you deserve to be safe” Mandy (medelklassområde)

I Mandys uttalanden är det svårt att se en distinktion mellan ras och klass, och hon pendlar mellan att fokusera på sig själv som svart och medelklass. Hon rör sig mellan att vara en av de privilegierade, som vågar försvara sig, och en av de ”andra”.

7. Självdefinition och motstånd

I intervjuerna har olika strategier av motstånd mot rädsla för brott och mot de begränsningar rädslan innebär framträtt. Motståndet tar olika former. Dels finns den diskursiva kampen, kampen för att omdefiniera sig själv och sin omgivning, både inför sig själv och andra. Här är motsägelser i intervjupersonernas utsagor intressanta. Diskursiv kamp kan uttryckas både i tal och i handling. Några av kvinnorna agerar organiserat mot det som de är rädda för, för att förändra situationen. Hur inverkar sociala positioner och omständigheter i motståndet?

7.1 Ambivalens

Det finns motsägelser i definitionen av sårbarhet som en essens av att vara kvinna i Rebecka uttalande. Hon poängterar att kvinnor har blivit socialiserade in i tron att de är svaga och sårbara: ”[for] , centuries, centuries has women been told that they are weaker”, samtidigt som kvinnor arbetat hårt. Jämför detta med hennes uttalande att hon, trots att hon upplever sig själv som stor och

stark, alltid kommer att vara svagare än en man:

”We are *women*. Physically we aren't strong. [...] even me as big as I am, as strong as I am, to a man... I think that physically they are a bit.. you know, stronger.” Rebecka (socialt heterogen förort)

Som Hollander visat är sårbarhet starkt kopplad till att vara kvinna och till kvinnlighet. Men kvinnlighet är inte en fast kategori utan möjlig att ifrågasätta, ett fält för omdefiniering och diskursiv kamp. Rebecka velar mellan två förståelser av kvinnlighet, ett som definieras av absolut sårbarhet, och ett som öppnar upp för omformulering.

7.2 Vägra eller anpassa sig

Jessica definierar sin begränsade rörelsefrihet som det *förståndiga* sättet att leva i Sydafrika. Att vara rädd och därmed förständig nog att anpassa sitt rörelsemönster formuleras som att vara ”sydafrikansk”, i motsats till turister, som istället skyddas av turistindustrin och staten. Alla kvinnorna kan säga var och när man inte *borde* vara, att de när de planerar sin dag gör det med rädsla och säkerhet som ramar. Rädslan och mörkret och de konstruerade idéer kring platser och tidpunkter som man bör undvika, bildar ett set av regler som framstår som objektivt reflekterande risk och gör att kvinnorna inte behöver ta enskilda beslut om vad som är säkert i vardagen. Genom att följa ett ritualiserat mönster kan man uppleva trygghet. Samtidigt är regler till för att brytas:

”I don't take precautions. I take risks. I would say. I take risks. To feel safe.[...] I know they're shooting here, but I would still walk. Even though I know it's gonna happen like now. If I need to be at a place I would go, I would take risk.” Julia (fattig, icke-vit förort)

Alla kvinnorna kan vittna om att någon gång har varit tvungen att ”bryta mot reglerna”. Men att vägra eller anpassa sig till ”reglerna” har med klass att göra. För att spara pengar tar sig studenten Kagiso ofta hem till fots istället för att ta en taxi, även sent på kvällen och natten. Mandy, som har bil och tillhör medelklassen, å andra sidan är tydlig med att hon inte är ute ensam efter mörkrets inbrott. Som visats ovan bestämmer klass personlig rörelsefrihet, och som en konsekvens, handlingar som går emot rädslan.

Att bryta mot reglerna kan vara att bryta mot klassaspekter av en vingklippt rörelsefrihet, som i

Julias uttalande. Att vara rädd kan tolkas som en lyx som man har råd med om man kan ta bilen, en taxi eller på andra sätt göra sitt liv mer säkert. Rebecka berättar att hon går ute på natten eftersom hon vill kunna röra sig fritt, även om det betyder att hon inuti, är rädd. Martha uttrycker en ambivalens kring att gå hem på natten:

”sometimes when I leave there it's 3 o'clock at night and I walk home, me and my two kids. No-one will harm me but... I must also look around because you don't know.”
Martha (fattig, icke-vit förort)

Jag tolkar Marthas växling mellan trygghet och vaghet, som en inneboende diskursiv kamp. En kamp mellan hur hon *kan* förstå sin omvärld, givet de ord och sanningar som finns tillgängliga, och hur hon *vill* förstå sin omvärld.

7.3 Politiskt motstånd som medel för omformulering

”But what like is happening now, the shooting incident here, I just told myself today enough is enough, so I just went outside and i went to chase the guy with the other people. Because if we don't take stand in this community things won't go easy, you must make it easy for yourself” Martha (fattig, icke-vit förort)

Tillsammans med en stor grupp kollegor, övervägande kvinnor, beger sig Martha sig ut på gatan för att fånga in de två männen som sköt utanför Proudly Manenberg, där Martha arbetar. Martha poängterar att det här är ett motstånd de behöver göra *tillsammans*, att vägra godkänna de element som gör livet osäkert.

Hon berättar att utöver hennes arbete på Proudly Manenberg så arbetar hon under helgerna för polisen för att hjälpa till att hålla Manenberg säkert. Hon patrullerar i polisbil eller gör administrativt arbete under helgens kvällar och nätter.

”That is to keep my family and the other people to feel safe, but for me it's not about *my* family because I patrol in the whole of Manenberg.” Martha (fattig, icke-vit förort)

Det frivilliga arbetet för sammanhållningen i Manenberg kan tolkas som en vägran att inta den femininiserade offerrollen, och ett aktivt steg för att ta kontroll över situationen. Martha berättar att bara en av hundra frivilliga i något av Proudly Manenbergs projekt är män. Det är kvinnorna som har tagit upp kampen mot våldet och kriminaliteten.

Kampen mot kriminaliteten kan bli ett forum/medel för att omformulera kön och ras, och för att bryta mot klasstrukturer. Aktiva handlingar som går emot "rädslans regler" bryter mot offerrollen som en självklar del av att vara kvinna, eller rättare sagt, icke-vit, icke-medelklass kvinna.

Ett annat exempel på detta är när Mandy berättar att hon säger till sin yngre syster och sina syskons barn "come we practice screaming", "come we practice saying no". Hon menar att organisera självförsvarsträning för kvinnor är den mest feministiska handlingen någon kan göra, inte bara för den fysiska kunskapen utan också för det emotionella arbetet. Att få kvinnor att känna att de har rätt att försvara sig, rätt att skrika och rätt till kroppslig säkerhet. För att skapa trygghet måste även kvinnlighet, klass och ras ifrågasättas och omformuleras.

7.4 Omformulerar Sydafrika

"I think all over it's the same, neh? Because when you stay here you know when to walk neh? And when to go out and when to come back, neh? And if I maybe go stay in Germany or someplace neh, then I would also get used to where the crime is and what time." Martha (fattig, icke-vit förort)

När jag frågar Martha hur hon skulle beskriva Kapstadens kriminalitet för någon som inte är härifrån, gör hon det i termer av likhet med Europa. I åtanke av att jag är från Europa och att jag bara träffat Martha kort en gång innan intervjun¹, kan hennes val att fokusera på likhet istället för skillnad ha påverkats av vilken bild hon vill ska representera hennes stad. (jmf van den Berg 2003, s. 120) Martha kan välja mellan att beskriva Kapstaden som annorlunda eller som västlik, och väljer det senare. Om du känner Kapstaden, då vet du var och när du bör vara, och då skiljer sig staden inte från någon stad i Europa.

8. Sammanfattning

Säkerhet i form av säkerhetspersonal och polis på gatorna är en klassfråga i Sydafrika. Satsningar från statens sida riktas mot innerstaden och turister, medan de som har råd kan skapa sig egen relativ trygghet. Den diskurs kring säkerhet som formuleras av staten inför världskupen i fotboll handlar om säkerhet för turister. "Säkerhetsstaten" Sydafrika inför VM tycks inte nå långt utanför stadens centrum. Andra strategier och förståelser av säkerhet tvingas att existera vid sidan av och

¹ Se diskussion i metoddelen

eventuellt slåss om utrymme.

Säkerhet formuleras i stor utsträckning tillsammans med sociala identiteter, främst kön men också klass. När, var och vem som bör vara rädd är inte något förbestämt, utan förhandlas. Att vara kvinna förstås många gånger som att vara sårbar, men det finns också ambivalens och motdiskurser. Medelklassens strategier mot rädsla, så som gated communities, höga murar, polis och säkerhetspersonal uppfattas inte av alla mina intervjupersoner som självklara vägar till säkerhet. Tvärtom finns en tendens till en omvänd fördelning av rädsla i förhållande till klass/ekonomi, där de som har mer också är mer rädda. Att uppleva rädsla är inte proportionellt kopplat till våldsamma erfarenheter. Människor tolkar en plats inte bara genom erfarenheter, utan också genom sin sociala position och hur den formuleras. Olika delar av staden innebär skiftande grader av otrygghet och säkerhet för, till exempel, turister och sydafrikaner. Detta visar hur sociala faktorer inverkar på förståelsen av säkerhet.

Upplevelsen av sig själv förklaras i termer av klass och ras – att känna sig berättigad till trygghet och till kroppslig integritet är inte självklart utan tvärtom kopplat till att vara vit och/eller medelklass. Flera av kvinnorna tolkar att försvara sig som något män kan, men inte kvinnor.

Sociala kategorier som kön, ras och klass är inte fasta, och har inte ett fast förhållande till rädsla. Exempel på motsägelser och ambivalens kan förstås som glidande tolkningar, eller omtolkningar. När människor tvingas formulera alternativa strategier för trygghet, eller helt enkelt ”ta risker”, omformuleras könskategorier. Till exempel har andra sätt att ”vara kvinna” på, än att vara sårbar och beroende av andra, belysts. Flera av kvinnorna har vägrat anpassa sig till det ”säkerhetens regelverk” som tal och ritualer tillhandahåller, för att ramarna är för små och livet för begränsat. Exempel på medveten politisk aktion för förändring och för att förskjuta ramarna för rädsla och säkerhet, har också lyfts fram.

9. Litteratur

Allen, D. (2002) *Race, Crime and Social Exclusion: A qualitative study of white women's fear of crime in Johannesburg*. EBSCO Publishing.

Ballard, R. (2004) *Assimilation, Emigration, Semigration and Integration in the "New" South*

Africa. I Distiller, N & Steyn, M. (red.) (2004) *Under Construction: "race" and identity in South Africa today*. Sandton: Heinemann

Bauman, Z. (2004) *Europa, ett oavslutat äventyr*. Göteborg: Daidalos

Bauman, Z. (2006) *Liquid fear*. Cambridge / Malden: Polity Press

Béland, D. (2007) *Insecurity and Politics: A Framework*. I Canadian Journal of Sociology, Summer 2007, Vol. 32 Issue 3, s. 317-340

Burger, J. (2009) *The official 2008/9 South African crime statistics*. South African Crime Quarterly, no 30. pp. 3-12. Tshwane (Pretoria): Institute for Security Studies.

Börjesson, M & Palmblad, E. (red.) (2007) *Diskursanalys i praktiken*. Helsingborg: Liber

Collins, P. H. (2000). *Black feminist thought: Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment* (andra upplagan) New York: Routledge

Distiller, N & Steyn, M. (red.) (2004) *Under Construction: "race" and identity in South Africa today*. Sandton: Heinemann

Durington, M (2009) *Suburban fear, media and gated communities in Durban, South Africa*. Home cultures, Vol 6, Issue 1, s. 71-88.

Edwards, D. (2003) *Analyzing racial discourse: the discursive psychology of mind-world relationships* i van den Berg, H., Hetherell, M and Houtkoop-Steenstra, H. (2003) *Analyzing Race Talk*. Cambridge / New York: Cambridge University Press

Elliot, A. (2001) *Concepts of the self*. Cambridge, Oxford, Malden: Polity Press

Farred, G. (2006) “*Shooting the white girl first*”: *Race in Post-Apartheid South Africa*. I Clarke, K. M. & Thomas, D. A. (red.) (2006) *Globalization & Race*. Durham: Duke University Press

Foucault, M. (1972) *The archaeology of knowledge & The discourse on language*. New York, Hagerstown, San Fransisco, London: Harper Colophors Books

Foucault, M. (1981). *The Order of Discourse*. In *Untying the Text: A Poststructuralist Reader*. R. Young (red.) London: Routledge

Foucault, M. (1988) *Technologies of the self*. London: University of Massachusetts Press

Gubrium, J. and Holstein, J. (2001) *Handbook of Research Interviewing*. 2001. Thousand Oaks / London / New Delhi: Sage Publications

Haraway, D. (1988) *Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective*. *Feminist Studies*, Vol. 14, No. 3 (Autumn, 1988), pp. 575-599 Published by: Feminist Studies, Inc.

Hart, G. (2002) *Disabeling Globalization. Places of Power in Post-Apartheid South Africa*. Pietermaritzburg: University of Natal Press

Hollander, J. A. (2001) *Vulnerability and Dangerousness: The Construction of Gender through Conversation about Violence*. *Gender & Society* 2001; 15; 83

Ingraham, Chrys (1994). *The Heterosexual Imaginary: Feminist Sociology and Theories of Gender*. *Sociological theory* 1994, 12(2): s. 203-219

Mills, S. (1997) *Discourse*. London: Routledge

Mishler, E. (1986) *Research Interviewing, Context and Narrative*. Cambridge / Massachusetts / London: Harvard University Press

Newton, C. (2009) *The Reverse Side of the Medal: About the 2010 FIFA World Cup and the Beautification of the N2 in Cape Town* Urban Forum (2009) vol.20 s. 93–108

Rader, N. E. (2008) *Gendered fear strategies*. Sociological Focus, Feb 2008. Vol 41, Issue 1, s.34-52

Safety and security (2010) <http://www.sa2010.gov.za/en/safety-and-security> 2010-02-10 © GCIS 2010

Sawiki, J. (1996) *Feminism, Foucault, and "Subjects" of Power and Freedom* i Hekman, J. (red) *Feminist interpretation of Michel Foucault*. Pennsylvania: The Pennsylvania State University Press

Sernhede, O. (2006) *Förortens 'hotfulla' unga män* i Kamali M. (red.) (2006) *Den segregerade integrationen. Om social sammanhållning och dess hinder* SOU 2006:73

van der Berg, H. 2003. *Contradictions in interview discourse* i van den Berg, H., Hetherell, M and Houtkoop-Steenstra, H. (2003) *Analyzing Race Talk*. Cambridge / New York: Cambridge University Press

van der Berg, H. Hetherell, M and Houtkoop-Steenstra, H. *Analyzing Race Talk*. 2003. Cambridge / New York: Cambridge University Press

Wacquant, L. (2004) *Fattigdomens fångelser*. Stockholm/Stenhag: Brutus Östlings Bokförlag

Symposion

Wetherell, M. (2003) *Racism and the analysis of cultural resources in interviews* i van den Berg, H., Hetherell, M and Houtkoop-Steenstra, H. (2003) *Analyzing Race Talk*. Cambridge / New York: Cambridge University Press

Se även:

Keeping 2010 safe (2010) <http://www.capetown.gov.za/en/Pages/Keeping2010safe.aspx>
2010-02-10 © City of Cape Town, 2010

Bilaga 1 : Bakgrundsenkät

First of all: thank you for sharing your time and helping me with my thesis! Remember, just because you agreed to be interviewed, it doesn't mean that you have to answer every question. You

choose what you wish to share. Just try to be honest both to yourself and to me!

If you want it to, this interview will be confidential and I can anonymize you in my text. Since you are an important source of knowledge and experience in this thesis, you may also choose to be named with your words.

The thesis is for my bachelors degree in Sociology at the University of Lund, in Sweden. I am interested in issues of racism, sexism and class, and at home I am active in an NGO working with asylum-seekers rights. While many things differ between Sweden and South Africa, it is amazing that many things also are similar. While I read about fear of crime in South Africa, it reminds me of how media portrays poorer areas and immigrants in Sweden. I hope we can learn from each other and that someday racism, sexism and other power structures will have less impact on our lives.

My phone no: 0787 724015

Email: mylennerstad@gmail.com

My Lennerstad

Background facts

Your name:

Your contacts, if any (email/phone no):

Do you wish to be anonymous? Yes / no.

If yes, do you have an alias you want me to use in the text?

What do you do: work, study, unemployed, retired, other: _____

If working/studying: where in Cape Town do you work/study?

Where do you live?

Age:

Gender, as you define it:

Sexuality, as you define it:

“Race” and/or ethnic group you consider yourself to belong to:

What is your usual income/month? If you share household, how what is the household’s income and how many are you?

Bilaga 2: Intervjuguide

Where and when is the interview set?

With who?

Intro

What do you work with?

Where do you work? What hours? (daytime/evenings/nights)

For how long have you lived in Cape Town?

How would you describe/define the area where you live?

What class would you consider yourself to belong to?

The talk and behavior

Describe a place and situation where you feel safe. (Where is it set, what time is it, who is around.)
What three words are most characterizing for this scene, making it a safe place?

Discuss these words/situation. What about them makes them safe?

Describe an ordinary weekday in your life. What precautions do you take to feel safe, if any?

Describe a situation where you don't feel safe.

What three words are characteristic for making the place or situation feel unsafe? What makes you afraid?

Discuss these words/situation.

How do you handle your feelings of fear?

How would you describe that your thoughts about safeness and criminality has changed if you think 10 or 20 years back? Or a couple of years back?

How do you think **men** around you organize their lives to feel secure? How is it different from what you need to do to feel secure? Are you thinking about black men or white men, or is it indifferent?

If you imagine you were a man, when and where do you think you would feel unsafe?

How do you think other women organize their lives to make them secure, that differs from you?
Who would this be?

How do you feel about the different areas in Cape Town? The city center, the waterfront, your area, the Cape Flats..

How do you think the government is handling the issues of security and crime?

How do you feel about the talk on security and criminality?

Discussing examples with connections to race, gender and the state

Discuss the following texts:

1. A white woman living in a gated community in a Durban suburb, says:
“I used to be afraid a lot and never let my kids out in the streets alone, before I moved to the gated community. Sometimes I forget about crime and about being afraid, but then I hear about something happening to someone I actually know. Someone smashes a window or whatever. I was terrified going home alone, fear controlled my life”
(Modified example from s. 79-80 Durington.)

What is your reaction to this?

How do you think about the statement “fear controlled my life”? Do you understand it?

2. A white woman in Johannesburg says, about an area where she feels nervous:
“The whole area I see as safe, except at the shopping area where many black men kind of hang out. And that makes me nervous cause you would never see white men standing around outside a 7-Eleven doing nothing. Why would you stand there and do nothing?” (Modified example from s. 65-66, Allen.)

What is your reaction to this quote?

In what way can you recognize yourself in her story?

3. In the preparations of the world cup, you can read on internet:

The Government's Promise

The Government has assured the millions of fans who will be coming to watch the 2010 World Cup that they will be safe in South Africa.

Some R665-million will be spent on procuring special equipment, including crowd-control equipment, crime scene trainers, unmanned aircraft, helicopters, 10 water cannons, 100 BMWs for highway patrol and up-to-date body armour.[...] These investments will continue to assist the police in their crime-fighting initiatives long after the World Cup is over.

The South African Police Service (SAPS) will spend R640 million on the deployment of 41 000 officers specifically for the event. (<http://www.sa2010.gov.za/en/safety-and-security> 10/2)

What is your reaction to this?

In what way do you think the World Cup will affect your life?

4. On the City of Cape Town's internet page you can find these safety tips:

SAFETY

TIPS:

IN YOUR HOTEL

- **Keep your valuables and passport in the hotel safe**
- *Close and lock the door when you are in your room*
- *Don't open the door without checking who it is*
- Don't leave cellphone or laptop unattended

- Keep your credit card in sight

IN YOUR CAR

- Keep doors locked at all times
- Don't pick up strangers
- Be alert to beggars at intersections and don't give them money
- Never open your window when approached by a stranger
- If you think you are being followed drive to a busy place or police station
- Don't keep items visible on the seat

IN THE STREET

- Avoid dark or deserted places
- *Don't use your cellphone while walking*
- Keep your cellphone and wallet tucked away
- Don't wear expensive jewellery
- Don't carry large sums of money

Emergency numbers: 021 480 7700

Landline phones: 107

Cellphones: 112

After giving details, your call will be forwarded immediately to the relevant service provider. “

What is your reaction to these tips?

Discuss which of these precautions you take in your life and why. And which of them you don't take, and why.

5. This statement by Maradona was published in the news:

Johannesburg — Argentinean national coach Diego Maradona has dismissed security concerns ahead of the 2010 FIFA World Cup and encouraged fans to come to South Africa for the tournament.

"They can say what they want but we know we are coming to play the World Cup in a safe country. I have seen that with my own eyes. Anything can happen in the world but I have spent a week in South Africa and everything is very good and the people very friendly." (<http://allafrica.com/stories/201001220094.html> 10 feb 2010)

What is your reactions on Maradonas statement? Why do you think he makes this statement?

How do you think Maradonas statement is understood by footballfans around the world?